

Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)

Remiss från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Remisstid den 31 oktober 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har remitterat utredningen Arlandasamordningens slutbetänkande *Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)*, *Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

I betänkandet konstateras att Arlanda är Sveriges viktigaste internationella flygplatsnav och att antalet passagerare förväntas öka kraftigt fram till 2050. För att möta utvecklingen föreslås åtgärder inom flygplatsens funktion, vägsystem, järnvägssystem och kollektivtrafik samt en omställning till fossilfrihet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret framhåller Arlandas avgörande betydelse för Stockholms och Sveriges internationella konkurrenskraft och vikten av att statens fokus läggs på att utveckla Arlanda långsiktigt och hållbart. En konsolidering av flygtrafiken till Arlanda skapar bättre förutsättningar för investeringar i fossilfritt flygbränsle, elektrifiering och kollektivtrafik. Vidare ser stadsledningskontoret positivt på utredningens förslag om förstärkta kommunikationer till Arlanda och understryker att finansiering, planering och genomförande av statliga infrastrukturåtgärder är ett statligt ansvar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Utredningens förslag är välkomna men utredaren har av regeringen förvägrats möjligheten att vidta den kanske viktigaste insatsen för Arlandas framtid. En förutsättning för att flygtrafiken ska kunna ges långsiktiga förutsättningar är att trafiken konsolideras till en flygplats och att Bromma flygplats avvecklas. En konsolidering av flygtrafiken skapar också bättre förutsättningar för hållbara investeringar i fossilfritt flygbränsle, elektrifiering av kortdistansflyg och effektiva kollektivtrafiklösningar.

Vi kan konstatera att den reguljära inrikestrafiken till Bromma flygplats i praktiken har upphört. Trots detta har regeringen i sin envishet valt att fortsätta subventionera den icke lönsamma flygplatsen, vilket kostar Stockholms skattebetalare hundratals miljoner kronor i uteblivna markintäkter samtidigt som staten också tvingas subventionera en olönsam flygplats med skattemedel.

Vi anser därför att Bromma flygplats ska avvecklas skyndsamt och att flygtrafiken ska samlas vid en flygplats – Arlanda.

I några av de konkreta förslag som utredningen redovisar vill Stockholms stad framföra följande:

En god tillgänglighet till och från Arlanda med hållbara transportslag behövs för att upprätthålla och konsolidera flygplatsen utifrån behoven av flygtrafik. Stockholms stad ser därför positivt på utredningens förslag om förstärkta kommunikationer, med starkt fokus på kollektivtrafik, till Arlanda flygplats. Utredningen presenterar bra förslag som kan bidra till förändrade resval samt satsningar på kollektivtrafik, cykel och biljettsystem.

De föreslagna satsningarna i Arlandapaketet behöver finansieras, planeras och genomföras av staten. Stockholm ställer sig positivt till en översyn av trängselskatten i syfte att minska utsläppen och för att skapa ett mer hållbart resande. Däremot kan inte höjda eller utvidgade trängselavgifter vara finansieringskällan för Arlandapaketet. Investeringar som gynnar hela landet ska inte ensidigt belasta stockholmarna.

I övrigt hänvisar jag till vad som framförs i promemorian.

Stockholm den 22 oktober 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67), dnr KS 2025/937-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Moderaterna välkomnar flera av de föreslagna åtgärderna i betänkandet för att stärka Arlanda flygplats. Ett mer tillgängligt Arlanda är viktigt för utvecklingen av och tillväxten i såväl Stockholmsregionen som resten av Sverige. Utan goda internationella flygförbindelser stannar Sverige.

Svenska innovationer och inte minst Stockholm som finansstad, har en stor och viktig roll i Europa. Genom att utveckla Arlanda till en flygplats i framkant för inte minst elektrifiering och ett grönare flyg – kan Arlanda bidra till omställningen av flyget. Infrastrukturen från resten av Sverige till Arlanda måste förbättras – det är glädjande att regeringen framhåller behovet av goda väg- och tågförbindelser till Arlanda och en säkring för ett så kallat Arlandapaket för att finansiera infrastrukturåtgärder. Moderaterna vill också understryka behovet av att en större del av intäkterna från trängselskatten går till investeringar i Stockholmsområdet – exempelvis upprustningarna av Arlanda eller byggandet av Östlig förbindelse.

Moderaterna välkomnar att både stadsledningskontoret och finansborgarrådet framhåller Arlandas betydelse. Dock behöver intresset för Arlanda omsättas i verkligheten. Sedan den rödgröna majoriteten tog över styret i staden har Stockholm lämnat flygsamarbetet Connect Sweden och stadens resepolicy har blivit än snävare med ännu högre kostnader för personal som tar flyget. I samband med att finansborgarrådet förslag till budget för 2026 presenterades stod det också klart att fossil reklam – exempelvis för flygresor – ska förbjudas på Stockholms stads reklamtavlor. En åtgärd som inte skapar någon nytta för stockholmarna. Stockholm behöver tala med en röst för att satsningarna på Arlanda ska bli så bra som möjligt och stärka Stockholm. Då måste den rödgröna majoriteten byta kurs.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Arlanda flygplats utgör en central nationell infrastrukturresurs av avgörande betydelse för Sveriges konkurrenskraft, export, näringsliv och internationella tillgänglighet. För att möta framtida behov och säkerställa flygplatsens långsiktiga kapacitet och robusthet krävs att planeringen för en fjärde landningsbana ges hög prioritet. En sådan utbyggnad är en nödvändig förutsättning för att Arlanda ska kunna fortsätta fungera som navet i det svenska flygplatssystemet och möjliggöra övergången till mer hållbara flyglösningar.

För att stärka Arlandas konkurrenskraft krävs långsiktiga och samordnade investeringar i infrastruktur, bland annat bättre väg- och järnvägsförbindelser till flygplatsen. I detta sammanhang är det viktigt att flygtrafiken i Stockholmsregionen konsolideras till en huvudflygplats, vilket skapar bättre förutsättningar för effektiva

transporter, samordnad planering och hållbara investeringar i fossilfritt flygbränsle, elektrifiering av kortdistansflyg och utvecklade kollektivtrafiklösningar.

Liberalerna ställer sig positiva till utredningens förslag om förstärkta kommunikationer till och från Arlanda, med särskilt fokus på kollektivtrafik, cykel och integrerade biljettsystem. Det är dock viktigt att kollektivtrafikens biljettpriser hålls på en nivå som gör det möjligt för fler att välja hållbara resalternativ. Idag är biljettpriserna alldeles för höga, vilket begränsar tillgängligheten och motverkar övergången till fossilfria resor. En prisvärd och tillgänglig kollektivtrafik bidrar samtidigt till att förbättra flygplatsens totala tillgänglighet.

De föreslagna satsningarna inom ramen för det så kallade Arlandapaketet bör genomföras i statlig regi och finansieras på ett sätt som speglar Arlandas nationella betydelse. Investeringar som stärker hela landets tillgänglighet och konkurrenskraft bör inte ensidigt belasta regionens invånare, utan vara en del av en nationell strategi för ett effektivt och hållbart transportsystem.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Kristin Jacobsson (C) enligt följande.

Centerpartiet instämmer i flera av de förslag på åtgärder som nämns i utredningen om att stärka Arlanda. Att Arlanda flygplats fortsätter utvecklas, förnyas och bli mer lättillgänglig är inte enbart avgörande för att locka fler direktförbindelser, utan är även avgörande för Stockholms och i förlängningen hela Sveriges tillväxt. Behovet av dessa åtgärder har blivit allt mer trängande sedan merparten av Brommas inrikestrafik flyttade till Arlanda vid årsskiftet – fler behöver kunna resa snabbt och billigt med kollektivtrafik till Arlanda för att Stockholms förbindelser med resten av landet ska kunna upprätthållas på samma nivå, och för att inrikestrafiken på sikt ska kunna konsolideras till Arlanda och Bromma avvecklas.

Därför välkomnar vi särskilt att utredningen lyfter stationsavgiften, och att denna behöver tas bort eller åtminstone kraftigt reduceras. Fler genomgående tåg måste kunna stanna på Arlanda, och kapaciteten och tillförlitligheten på Ostkustbanan behöver höjas. Kollektivtrafik ska vara det självklara valet för den som vill resa till Arlanda, och kollektivtrafikkörfält mellan Häggvik och Arlanda stärker även förbindelserna mellan flygplatsen och andra målpunkter än Centrala Stockholm. Vi instämmer i att en översyn av trängselskatten kan vara aktuellt för att finansiera dessa och andra satsningar som har lokal betydelse för Stockholmsområdet. Till sist vill vi

även beklaga att vänsterstyret har beslutat att Stockholm inte ska vara med i Connect Sweden.

Ärendet

Regeringen har remitterat utredningen Arlandasamordningens slutbetänkande *Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)*, Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Utredningen föreslår ett brett åtgärdsprogram som delas in i olika kategorier. Under rubriken trafikslagsövergripande åtgärder betonas behovet av ökad samordning mellan olika trafikslag och aktörer för att skapa ett sammanhängande transportsystem till och från Arlanda. Digitalisering och effektivare informationsflöden lyfts fram som viktiga inslag, liksom behovet av nya finansieringslösningar.

När det gäller åtgärder inom luftfarten och vid Arlanda flygplats framhålls att Arlanda är Sveriges viktigaste internationella nav. För att möta den förväntade tillväxten i resandet föreslås en utveckling av terminalkapaciteten, effektivisering av bagage- och säkerhetskontroller samt modernisering av gränskontrollen genom digitala lösningar. Swedavia förväntas ta en tydlig samordnande roll i samverkan med flygbolag och andra aktörer.

Åtgärder inom vägsystemet handlar framför allt om att undanröja flaskhalsar längs E4-sträckan mellan Stockholm och Arlanda. Här föreslås utbyggnad och breddning av vägen, kompletterat med nya trafikplatser, kollektivtrafikkörfält och intelligenta trafiksystem. Förslagen omfattar även förbättrade angöringsmöjligheter för taxi, buss, hyrbilar och privatbil samt en utbyggd gång- och cykelinfrastruktur med säkra och väderskyddade lösningar.

Inom järnvägssystemet pekar utredningen på behovet av kapacitetshöjande åtgärder såsom fyrspårsutbyggnad Uppsala–Myrbacken, plattformsförlängningar och signalåtgärder vid Arlanda C samt utveckling av Märsta och Stockholm C som knutpunkter. Utredningen föreslår även att förutsättningarna för Arlandabanan förändras så att fler operatörer får tillträde till sträckan och att avgifterna för resenärerna kan sänkas. Staten bör därför förhandla med nuvarande koncessionsinnehavare A-Train om en förändring av avtalet. Syftet är att öka kapaciteten, stärka konkurrensen och förbättra tillgängligheten till Arlanda.

Vid själva flygplatsen lyfts resenärsperspektivet särskilt fram. Förslagen omfattar förbättrade bytespunkter mellan kollektivtrafik, taxi och hyrbil, en tydligare struktur för gångflöden och parkering samt utvecklad expressbusstrafik i tvärstråk.

Omställningen till fossilfrihet utgör ett eget åtgärdsområde. Här föreslås en nationell biobränslekommission för att säkra tillgången på hållbart flygbränsle. Dessutom betonas incitament för en fossilfri taxi- och hyrbilsflotta, bland annat genom skärpta miljö- och trafiksäkerhetskrav som alkoholås, samt en utbyggd laddinfrastruktur för elfordon vid flygplatsen.

Utredningen placerar även Arlanda i ett totalförsvarsperspektiv. Förslagen ska bidra till att stärka robustheten och redundansen i transportsystemet och säkerställa att

flygplatsen kan spela sin roll för Sveriges försörjningsberedskap och militära förmåga även i kris och vid höjd beredskap.

Utredningen berör frågan om Bromma flygplats och framhåller dess roll i flygplatssystemet. Samtidigt konstateras att den reguljära inrikestrafiken i praktiken redan har upphört på Bromma, i och med att flygbolaget BRA avvecklade sin verksamhet vid årsskiftet 2024/2025. Utredningen konstaterar också att Stockholms stad under 2024 beslutade att säga upp avtalet med Swedavia och att flygplatsen ska avvecklas senast 2038. Mot denna bakgrund är det av betydelse att statens planering för Arlanda tar hänsyn till stadens beslut och de förändrade förutsättningar som följer av detta.

Slutligen föreslås ett samlat Arlandapakett för att möjliggöra genomförandet. Paketet omfattar investeringar på omkring 45 miljarder kronor under perioden 2026–2037 och finansieras genom en kombination av statliga anslag, lånefinansiering, trängselskatter och medfinansiering från berörda aktörer.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill framhålla Arlandas avgörande betydelse för Stockholms och Sveriges internationella konkurrenskraft. Flygplatsen har en central roll för arbetsmarknad, näringsliv och akademi, men har under senare år tappat i konkurrenskraft jämfört med våra nordiska grannländer. För att vända utvecklingen krävs investeringar i flygplatsen och på den omgivande infrastrukturen. Stadsledningskontoret konstaterar samtidigt att den reguljära inrikestrafiken i praktiken redan har upphört på Bromma flygplats och att Stockholms stad har beslutat om avveckling senast 2038. För att ge långsiktiga förutsättningar för Arlanda är det viktigt att staten tydligt klargör avvecklingsplanerna för Bromma så snart som möjligt och därefter fokuserar resurserna på att utveckla Arlanda. En konsolidering av flygtrafiken till Arlanda skapar bättre möjligheter för hållbara investeringar i fossilfritt flygbränsle, elektrifiering av kortdistansflyg och effektiva kollektivtrafiklösningar. Med rätt beslut kan Arlanda utvecklas till en starkare och mer konkurrenskraftig flygplats, med fler direktlinjer till viktiga destinationer och ett växande upptagningsområde, vilket stärker Stockholms och Sveriges ställning som internationell kunskaps- och tillväxtregion.

Stadsledningskontoret välkomnar därför särskilt den utredning som tillsatts om statens framtida roll som ägare och förvaltare av flygplatser samt Bromma flygplats funktion (Dir. 2025:55). I dag innebär den nuvarande ordningen att intäkterna från

Arlanda i praktiken används för att täcka förluster på andra flygplatser, däribland Bromma, vilket riskerar att begränsa Arlandas egna utvecklingsmöjligheter. Det är därför positivt att utredningen ska analysera denna modell och pröva alternativa lösningar, bland annat frågan om en frikoppling av Arlanda. Det är också bra att staten nu har gett ett uppdrag som möjliggör ett tydligt ställningstagande om Brommas framtid och en avveckling av flygplatsen. Vidare är det välkommet att utredningen omfattar en översyn av det nationella basutbudet av flygplatser. Basutbudet fyller en viktig funktion för att upprätthålla tillgänglighet och sammanhållning i landet och kan utvecklas för att stärka kopplingarna från övriga Sverige till Stockholm, inte minst ur ett beredskapsperspektiv. Samtidigt är det rimligt att staten ser över finansieringen av systemet och tar ett tydligare ansvar, så att Arlanda och andra kommersiellt gångbara flygplatser ges långsiktiga förutsättningar att utvecklas. Stadsledningskontoret inser att denna utredning inte är föremål för aktuell remiss men betonar att dessa frågor är tätt knutna till varandra. En konsekvens av att samla flygtrafiken vid Arlanda är att kommunikationsmöjligheterna på land behöver stärkas, framförallt med kollektivtrafik. Hela transportsystemet till/från Arlanda har redan idag stora brister avseende kapacitet, framkomlighet, risk, säkerhet och redundans som måste åtgärdas.

Stadsledningskontoret ser positivt på den aktuella utredningens förslag om förstärkta kommunikationerna till Arlanda flygplats med flera olika transportslag. Utredningen presenterar bra förslag som omfattar både förändrade resval, satsningar på kollektivtrafik, cykel och biljettsystem samt investeringar i ny infrastruktur.

Stadsledningskontoret ser särskilt positivt på förslagen om förbättrad kollektivtrafik så att fler kan resa hållbart till flygplatsen. Stadsledningskontoret håller med utredaren om att kollektivtrafiken till Arlanda kan förbättras genom ökat järnvägsunderhåll, tågplanering, förbättrade biljettsystem, ändrade regler, samt att spår och stationer byggs om. Vidare föreslås även en breddad E4 med kollektivtrafikkörfält, nya expressbusslinjer och samarbeten mellan olika aktörer i branschen som ska bidra till ett hållbart resande.

Stadsledningskontoret stödjer också utredningens förslag som avser att säkerställa tillgänglighet och redundans till Arlanda flygplats för totalförsvarsändamål. Utredningens olika förslag om förbättrad trafiksäkerheten till/från Arlanda flygplats till exempel genom nykterhetskontroller är också mycket positivt.

Järnväg

Stadsledningskontoret håller med utredaren om att det är viktigt att utöka kapaciteten och möjligheten för att resa till Arlanda med tåg. Stadsledningskontoret är i positivt till samtliga förslag inom järnvägssystemet till Arlanda som utredaren föreslår. Av förslagen anser stadsledningskontoret att det är av största prioritet med en stations- och bangårdsombyggnad vid Stockholm Central och Tomtebodabangård. Därefter är det av stor betydelse med satsningar på förbättrade underhålls- och vidmakthållandeinsatser för järnvägsnätet mellan Uppsala och Stockholm. Även förstärkning av det förebyggande underhållet är viktigt.

Omförhandling av Arlandabaneavtalet

Utredningens förslag om att omförhandla Arlandabaneavtalet är positivt för att möjliggöra mer järnvägstrafik och därmed ett ökat tågresande till Arlanda. Det är av stor vikt att underlätta för enklare och billigare tågresor till Arlanda.

Stadsledningskontoret anser att staten har ett särskilt ansvar för frågan i egenskap av ansvarig för den övriga järnvägsinfrastrukturen till Arlanda. Det behövs också ett aktivt samarbete med berörda aktörer som har rådighet över och kan bidra till en ökad tågtrafik som till exempel tågoperatörer, järnvägsföretag och regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Väg

Stadsledningskontoret stödjer även utredningens förslag som syftar till att öka och förbättra möjligheten att resa med expressbuss till och från Arlanda. Vägsystemet till Arlanda är sårbart då det brister ifråga om risk, säkerhet, kapacitet och redundans. God kapacitet och framkomlighet på E4 är avgörande för buss och godstrafik samt räddningstjänsten och försvaret. Stadsledningskontoret är därmed positiv till en breddning av E4 i kombination med dynamiska kollektivtrafikkörfält och ITS-satsningar. Åtgärderna är i huvudsak viktiga för att främja busstrafik, taxi och godstransporter. Stadsledningskontoret konstaterar dock att ansvaret för förbättrad kapacitet på E4 ligger hos Trafikverket.

Finansiering och Arlandapaket

Stadsledningskontoret anser att det är ett bra förslag att föreslagna satsningar finansieras genom lån, där räntor och amorteringar betalas inom ramen för ordinarie anslag till transportinfrastruktur. Det medför att ordinarie planering och finansiering av infrastruktur inte trängs undan. Stadsledningskontoret konstaterar därmed att staten därmed ansvarar för finansiering och genomförande av investeringar, drift och underhåll i den statliga infrastrukturen i form av järnväg och väg som ansluter eller förbättra möjligheterna för transporter till och från Arlanda.

Stadsledningskontoret vill lyfta fram att det är ett statligt ansvar att via Trafikverket att prioritera, planera och genomföra de olika åtgärder som föreslås i utredningen. Vidare har tågoperatörerna och de regionala kollektivtrafikmyndigheterna ansvar för att tillgodose utökning av kollektivtrafiken med tåg och buss.

Stadsledningskontoret vill däremot understryka att staden inte har möjlighet att medfinansiera föreslagna statliga utbyggnader. Stockholms stad som organisation har inte heller möjlighet att ingå i en omförhandling av Arlandabaneavtalet, då det ligger utanför stadens ansvarsområde.

Stadsledningskontoret är som utgångspunkt positivt till en översyn av trängselskatten som kan leda till minskade utsläpp och ett mer hållbart resande. Däremot ställer sig stadsledningskontoret kritiskt till att höjda eller utvidgade trängselavgifter ska utgöra en betydande finansieringskälla för ett Arlandapaket. Trängselavgifter riskerar att ensidigt belasta länets invånare för åtgärder som ska gynna hela landet.

Stadsledningskontoret vill också lyfta fram vikten av att trängselskatten i första hand finansierar de befintliga åtaganden i form av ny kollektivtrafik som finns inom ramen för Stockholms- och Sverigeförhandlingarna. Det är av största vikt att först bygga klart och genomföra de kollektivtrafikobjekt som påbörjats, i befintliga avtal.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.